

IV Kansalainen vaikuttajana

11 Kansalaisjärjestöt ja etujärjestöt

s.125

1. Mitä ovat työmarkkinajärjestöt?

- a) Luettele Suomessa toimivien työmarkkinajärjestöjen keskusjärjestöt.
- b) Valitse yksi keskusjärjestö ja tutki, mitä järjestöjä sen alta löytyy ja kenen asioita se ajaa.

RATKAISU:

Työmarkkinajärjestöt ovat työntekijöiden ja työnantajien edunvalvoja.

a) SAK, STTK, Akava, EK

b) Ratkaisuja voi hakea seuraavilta sivuilta:

www.sak.fi www.akava.fi www.sttk.fi www.ek.fi

2. Pohdi, miten tilanne Suomessa muuttuisi, jos työntekijöiden järjestäytymisaste putoaisi kymmeneen prosenttiin?

RATKAISU:

Työmarkkinajärjestöjen joukkovoima heikkenisi ja niiden vaikutusvalta yhteiskunnassa vähenisi. Työntekijöiden palkoista ym. ehdoista sovittaisiin enemmän paikallisella tasolla ja työsopimusten välillä voisi olla suuria eroja sen mukaan miten hyvin työntekijä osaisi pitää puoliaan. Voisi johtaa työntekijöiden aseman heikkenemiseen.

3. Mitä vaikuttamiskeinoja työmarkkinajärjestöillä on? Milloin ja miten ne niitä käyttävät?

RATKAISU:

Ne voivat järjestää erilaisia työnseisauksia ja lakkoja sekä painostaa joukkovoimalla myös välillisesti. Pelkkä lakolla uhkaaminen voi tehota. Työnantajapuoli voi painostaa esim. työsululla tai uhkaamalla lomautuksilla ja irtisanomisilla, ylityökiellolla tai hakusaarrolla. Painostusta käytetään esim. palkkaneuvotteluiden aikana sopimuksettomassa tilassa tai jos saavutettuja etuja uhataan karsia.

4. Selitä seuraavat käsitteet

- a) TUPO
- b) kolmikanta
- c) paikallinen sopiminen.
- d) Pohdi, miksi työmarkkinajärjestöillä on ollut Suomessa niin paljon valtaa.

RATKAISU:

a) TUPO= tulopoliittinen kokonaisratkaisu; valtio ja työmarkkinajärjestöt sopivat yhdessä tulevista palkankorotuksista ja työehdoista muutamiksi vuosiksi eteenpäin.

b) kolmikanta= valtion, työnantajien ja työntekijöiden kesken sopiminen vrt. TUPO

c) paikallinen sopiminen= palkka- ym. asioista sopiminen työpaikoilla ja eri paikkakunnilla yleisten työehtosopimusten sijaan.

d) Suuri osa työntekijöistä on kuulunut perinteisesti oman alansa ammattijärjestöön, mikä on antanut järjestöille joukkovoimaa painostaa. Lakko on vahva painostuskeino. Ne myös lobbaavat

tehokkaasti omien etujensa puolesta. Suomessa on totuttu korporatismiin: ammattijärjestöt istuvat poliitikkojen kanssa samoissa pöydissä päättämässä tärkeistä asioista. Näin on pyritty takaamaan Suomeen työrauha.

- 5. Etsi internetistä tietoa valitsemastasi tunnetusta kansalaisjärjestöstä ja sen vaikuttamistavoista. Valitse yksi tapaus, jonka avulla esittelet järjestön tapaa ja keinoja vaikuttaa yhteiskunnassa.**

RATKAISU:

Ei oikeaa vastausta, tiedonhankintatehtävä.

